

V tomto **Business Bulletinu** přinášíme informace o novinkách a změnách v právních předpisech, ke kterým došlo na **přelomu roku 2018 a 2019**. V oblasti schválených právních předpisů se zaměřujeme na novelu **zákona o ochranných známkách**, která zásadně mění některé postupy ÚPV, a to zejména automatické zamítnutí návrhu ochranné známky shodné se starší již zapsanou ochrannou známkou. Na zapsané vlastníky ochranných známek je tak přenesena odpovědnost za sledování nově navrhovaných známek tak, aby případně mohli podat námitky. V sekci připravované legislativy krátce upozorňujeme na návrh novely **zákona o bankách** a informujeme o aktuálním stavu zákona o zpracování osobních údajů a související legislativy. Z případů ze soudní praxe jsme vybrali **rozhodnutí Nejvyššího soudu týkající se důsledků zániku funkce některého ze společně jednajících jednatelů** pro společnost. Na závěr jsme připravili praktické shrnutí týkající se **zápisů skutečného majitele právnické osoby** do evidence.

SCHVÁLENÁ LEGISLATIVA

NOVELA ZÁKONA O OCHRANNÝCH ZNÁMKÁCH (zákon č. 441/2003 Sb.)

S účinností od 1. 1. 2019 byla přijata poměrně rozsáhlá **novela zákona o ochranných známkách**. Vychází z evropské směrnice, jejímž cílem je sblížit právní předpisy o ochranných známkách v jednotlivých členských státech.

Za klíčový bod novely považujeme změnu týkající se zápisu označení, které je shodné s již zapsanou ochrannou známkou. Dopusud přihlášku ochranné známky, která byla shodná s již zapsanou ochranou známkou pro stejné výrobky a služby Úřad nezapsal, pokud k ní přihlašovatel nedoložil souhlas majitele této starší ochranné známky. **Nově si musí své známky hlídat vlastníci zapsaných ochranných známek**. Ti musí proti nově přihlašované ochranné známce, která je shodná nebo podobná té jejich, podat námitky a registraci zabránit. Pokud vlastník starší ochranné známky včas nevznese námitku, Úřad nově navrženou známku запиše, i když bude shodná se starší zapsanou známkou. Každému majiteli tak lze jen doporučit, aby pravidelně monitoroval věstník Úřadu, kde jsou nově navrhované známky zveřejňovány.

Změna zákona naštěstí neznamená, že by vlastník starší ochranné známky, který tříměsíční lhůtu pro podání námitek propásl, již neměl šanci proti zápisu shodné ochranné známky bojovat. Bude to ale mít složitější. Bude muset navrhnout její neplatnost, předložit důkazy a také případně prokázat, že on svou známku v obchodním styku řádně užívá. Nadále bude možné vymáhat práva z duševního vlastnictví také žalobou proti nekalé soutěži podle občanského zákoníku nebo podle zákona č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví.

Z dalších změn bychom se ještě zmínili o umožnění zápisu **spekulativních ochranných známek**, které jsou přihlašovány za účelem budoucího obchodu. V dosavadní úpravě se obdobné jednání dostávalo výslovně do rozporu s dobrou vírou přihlašovatele, což bylo důvodem pro odmítnutí známky.

Novela změnila i definici ochranné známky a v té souvislosti se otevřely možnosti registrovat **tzv. netradiční ochranné známky**. Nově tak může být zapsána např. pohybová či zvuková známka, audiovizuální či 3D známka. Klasické slovní, grafické nebo kombinované známky samozřejmě půjde zapsat i nadále, nicméně zákon již neobsahuje požadavek, aby každá ochranná známka byla schopna grafického znázornění. Zapisovanou známku bude možno vyjádřit a zachytit prakticky jakýmikoliv dostupnými technologickými prostředky. Jejich volba je zcela ponechána na přihlašovateli známky, musí být nicméně schopná odlišit výrobky a služby a musí být dostatečně určitá.

NAVRHOVANÁ LEGISLATIVA

ZÁKON O ZPRACOVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ a ZMĚNOVÝ ZÁKON V SOUVISLOSTI S PŘIJETÍM ZÁKONA O ZPRACOVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ (senátní tisk č. 25 a 26)

O přípravě a schvalování zákona o zpracování osobních údajů, který má adaptovat GDPR a změnách v související legislativě jsme vás již informovali v minulém vydání bulletinu. Navržené zákony byly v prosinci 2018 schváleny Poslaneckou sněmovnou a nyní je projednává Senát.

Zákon využívá **některých možností odchylek od GDPR**, které sněmovna schválila, jako například snížení pokut pro malé obce. **Sněmovna naopak neschválila snížení věkové hranice pro způsobilost dítěte samostatně udělit souhlas se zpracováním osobních údajů na 13 let** v souvislosti s použitím online služeb.

Prozatím nemůžeme předjímat, kdy bude návrh schválen, protože **v Senátu došlo k dalším pozměňovacím návrhům**. O dalším průběhu legislativního procesu vás budeme informovat.

Vzhledem k tomu, že se Úřad pro ochranu osobních údajů uvedl na svém webu, že do doby účinnosti nového zákona nebude v souvislosti s GDPR uplatňovat pokuty, ale spíše povede správce k pochopení a implementaci nových pravidel, proces přijetí zákona důsledně sledujeme.

NOVELA ZÁKONA O BANKÁCH A SOUVISEJÍCÍCH PŘEDPISŮ (materiál č. 1166/18 předložený k připomínkovému řízení ve vládě)

Ministerstvo financí připravilo vládě k projednání **rozsáhlou novelu zákona o bankách**, zákona o spořitelních a úvěrních družstvech a dalších sektorových zákonů. Novela vychází převážně z návrhu, který byl projednáván již před dvěma lety jako sněmovní tisk č. 1061, ovšem jehož legislativní proces tehdy nebyl dokončen. Aktuální vývoj pro vás budeme i nadále sledovat.

NOVINKY Z ROZHODOVACÍ PRAXE

DŮSLEDKY ZÁNIKU FUNKCE NĚKTERÉHO ZE SPOLEČNĚ JEDNAJÍCÍCH JEDNATELŮ

(Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 9. 2018, sp. zn. 29 Cdo 5605/2016)

Nejvyšší soud se v tomto rozhodnutí zabýval doposud neřešenou otázkou, co se stane v případě, kdy společnost má **počet jednatelů nižší, než je potřeba k přijetí rozhodnutí o obchodním vedení**. V projednávaném případě měla společnost tři jednatele a ve společenské smlouvě bylo výslovně zakotveno, že k obchodnímu vedení jsou příslušní všichni jednatele. Jediný společník společnosti přijal rozhodnutí, kterým odvolal všechny stávající jednatele a jako nového jednatele zvolil pouze jednu osobu (sebe samého); ke změně počtu jednatelů ve společenské smlouvě však nedošlo.

Nejvyšší soud proto řešil otázky, **zda je odvolání tří jednatelů a jmenování jediného jednatele neplatné pro rozpor se společenskou smlouvou, jež určuje, že společnost má tři jednatele, a dále posuzoval, zda se při rozhodování o obchodním vedení společnosti vychází z počtu aktuálně jmenovaných jednatelů nebo z počtu jednatelů stanoveného společenskou smlouvou.** První otázka byla již řešena judikaturou, proto se Nejvyšší soud ke stávající judikatuře přiklonil a dovedl, že jmenování pouze jednoho jednatele, ačkoliv má společnost mít tři jednatele, není v rozporu se společenskou smlouvou společnosti ani se zákonem. Společnost má totiž dle zákona povinnost chybějící jednatele zvolit do měsíce ode dne, kdy jejich počet klesl pod tři. Nesplnění této povinnosti pak zákon sankcionuje až možností zrušení společnosti, pokud ani po výzvě nedojde k nápravě.

Ohledně druhé otázky, která doposud řešena nebyla, Nejvyšší soud konstatoval, že **projevili-li společníci ve společenské smlouvě vůli, aby každé rozhodnutí o obchodním vedení bylo podrobeno souhlasu více jednatelů, je nutné jejich vůli takto vyjádřenou ve společenské smlouvě respektovat.** Jinými slovy, má-li mít společnost dle společenské smlouvy tři jednatele a nestanoví odlišně od zákona způsob rozhodování o obchodním vedení,

je třeba k rozhodnutí o obchodním vedení souhlasu alespoň dvou jednatelů. Je-li aktuálně ve funkci jediný jednatel, nemůže přijímat žádné rozhodnutí o obchodním vedení, protože nedostojí společenskou smlouvou nastavenému požadavku na souhlas alespoň dvou jednatelů. Nejvyšší soud proto dovedl, že pokud společenská smlouva určuje, že o obchodním vedení rozhodují jednatele (v případě jejich většího počtu) prostou většinou a v důsledku odvolání několika jednatelů nebude možné získat tuto většinu, společnost (jednatele) **nemohou platně rozhodovat ve věcech obchodního vedení.**

Paradoxně však soud dovedl, že pokud jednatele mohou jednat vůči třetím osobám za společnost samostatně, toto jednání není absolutně neplatné, neboť jednatel jedná v souladu se zápisem v obchodním rejstříku.

Pokud by jednatel jednal, ačkoliv by mu nenáleželo samostatně rozhodovat o obchodním vedení společnosti, odpovídá společnosti za škodu tímto jednáním způsobenou. Z praktického pohledu lze doporučit v duchu tohoto judikátu **upravit znění společenských smluv společností tak, aby bylo do budoucna jasně stanoveno, že pokud klesne počet jednatelů, jsou k obchodním vedení oprávněni tito zbývající jednatele či jeden jednatel.**

EVIDENCE SKUTEČNÝCH MAJITELŮ

Již více než rok platí povinnost právnických osob zapsaných ve veřejném rejstříku zapsat svého **skutečného majitele** do evidence zřízené zákonem č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. **Právnické osoby zapsané do obchodního rejstříku musely tuto povinnost splnit do 1. ledna 2019.**

Koho se evidence týká:

Povinnost zapsat údaje o skutečném majiteli dopadá na **právnické osoby zapsané alespoň v jednom z veřejných rejstřících** (např. v obchodním, nadačním, spolkovém rejstříku atd.) a **svěřenské fondy** musí zapsat své skutečné majitele do evidence svěřenských fondů.

Kdo se považuje za skutečného majitele:

Obecně se za skutečného majitele považuje fyzická osoba, která má v právnické osobě možnost vykonávat přímo nebo nepřímo rozhodující vliv. Pro jednotlivé právnické osoby pak zákon stanovuje konkrétní podmínky, přičemž se má za to, že v **obchodních korporacích** je skutečným majitelem **fyzická osoba, která disponuje více než 25 % hlasovacích práv nebo vlastní více než 25 % podílu na základním kapitálu či jí náleží alespoň 25% zisku.** Pokud nelze takovou osobu ve společnosti nalézt, bude se za skutečného majitele považovat **člen statutárního orgánu společnosti nebo osoba v postavení obdobném.** Naopak v případech, kdy je takových osob více, je třeba zapsat všechny z nich.

V praxi nastávají pro korporace problémy v případě, že nejsou schopni skutečného majitele identifikovat; v takovém případě je nezbytné rejstříkovému soudu předložit také písemnou informaci o tom, jaká je struktura skupiny, vymezit poslední známou společnost na konci řetězce a vysvětlit, z jakého důvodu není možné skutečného majitele identifikovat. Jako skutečný majitel pak bude v evidenci nejčastěji zapsán jednatel společnosti.

Které údaje se zapisují:

Zapisují se údaje umožňující identifikaci skutečného majitele, tedy např. jeho **jméno, adresa, datum narození či státní příslušnost** a dále údaje zdůvodňující, na jakém základě je pozice skutečného majitele založena. Zapsané údaje mají odpovídat skutečnosti.

Provedení zápisu:

Zápis skutečného majitele provádí buď **příslušný rejstříkový soud, nebo notář.** Pokud ne zvolíte možnost zápisu prostřednictvím notáře, je nutné elektronicky vyplnit příslušný formulář, který je včetně návodu k dispozici na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti pod následujícím odkazem - <https://issm.justice.cz/podani-navrhu/info>. Následně je možné vyplněný formulář odeslat místně příslušnému rejstříkovému soudu v elektronické podobě, nebo jej lze vytisknout a zaslat v listinné podobě. Od 1. 1. 2019 činí poplatek za zápis pro obchodní korporace 1.000 Kč.

Sankce za nesplnění povinnosti:

Rejstříkový zákon v současné podobě nestanovuje za neprovedení zápisu žádné přímé sankce (pokuta či dokonce zrušení), nicméně nepřímé negativní důsledky spojené s nesplněním této povinnosti vyplývají např. ze zákona o opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti (AML) nebo zákona o zadávání veřejných zakázek, či insolvenčního zákona.

Randl Partners
advokátní kancelář attorneys at law

Tetris Office Building
Budějovická 1550/15a
140 00 Praha 4
Tel.: +420 222 755 311
Fax: +420 270 007 311
E-mail: office@randls.com
Internet: www.randls.com

Toto vydání Business Bulletin pro Vás připravili:
Pavel Randl, Irena Lišková, Nicole Nathanielová, Lukáš Hofman, Ladislav Mádl, Jakub Kursa, David Randl

© Randl Partners, advokátní kancelář, s.r.o. – všechna práva vyhrazena.

Informace obsažené v tomto materiálu nelze považovat za právní rady, nejsou vyčerpávající a nejsou zamýšleny pro žádné konkrétní použití. Před aplikací zde obsažených informací nebo rozhodnutím učiněným na jejich základě doporučujeme vyhledat naši nezávislou a odbornou právní konzultaci.